

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului cu privire la
ajutorul de stat în sectorul de acvacultură

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului cu privire la ajutorul de stat în sectorul de acvacultură (în continuare – proiectul hotărârii de Guvern) transpune parțial prevederile <i>Regulamentului (UE) nr. 2022/2473 al Comisiei din 14 decembrie 2022 de declarare a anumitor categorii de ajutoare acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în producția, prelucrarea și comercializarea produselor pescărești și de acvacultură ca fiind compatibile cu piața internă, în aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene</i> , și a fost elaborat de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, în temeiul art. 1, art. 2, art. 5, alin. (1), lit. d) și e) și art. 6, alin. (2) din Legea 139/2012 cu privire la ajutorul de stat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 166-169a art. 565), cu modificarea ulterioară.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Sectorul de acvacultură din Republica Moldova, deși are un potențial semnificativ, se confruntă cu diverse provocări care împiedică dezvoltarea sa durabilă și competitivitatea pe piața internă și internațională. Aceste provocări includ, dar nu se limitează la lipsa de proiecte aprobate pentru investiții în modernizarea tehnologică, limitarea accesului la surse de finanțare, costuri operaționale ridicate, și necesitatea sectorului de a se conforma standardelor Uniunii Europene în procesul de producere, procesare și comercializare a produselor provenite din acvacultură. Actualmente, în Republica Moldova nu există un cadru legislativ național în vigoare, ce întrunesc condițiile generale, privind implementarea și funcționarea un mecanism specific și detaliat, necesar pentru susținerea sectorului de acvacultură prin acordarea ajutoarelor de stat microîntreprinderilor, întreprinderilor mici și mijlocii care își desfășoară activitatea în sectorul de acvacultură, în conformitate cu normele Uniunii Europene. Totodată, nu există o autoritate publică la nivel național, atribuită cu competențe în vederea acordării ajutoarelor de stat în sectorul de acvacultură. Este necesar de menționat faptul că aceste lacune de ordin normativ și structural, creează un impediment pentru operatorii din sectorul de acvacultură în accesarea ajutoarelor de stat. În acest sens, prin adoptarea unui proiect de hotărâre a Guvernului care reglementează și detaliază prevederile Regulamentului (UE) 2022/2473, va fi oferit un cadru juridic solid pentru acordarea de ajutoare de stat în acvacultură, astfel fiind consolidată transparența, echitatea și eficiența utilizării fondurilor publice, precum și conformitatea cu aquis-ul comunitar. Implementarea mecanismului de acordare a ajutorului de stat în acvacultură va permite Ministerului să acorde un suport suplimentar pentru dezvoltarea unui sector mai durabil și sustenabil.
3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse
3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
Proiectul hotărârii de Guvern propus spre promovare urmărește următoarele obiective: 1. Aproximarea legislației naționale din domeniul acvaculturii cu Acquis-ul comunitar, în vederea aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană, prin transpunerea și aplicarea directă a prevederilor Regulamentului (UE) 2022/2473 în legislația națională, asigurând compatibilitatea ajutoarelor de stat acordate în sectorul de acvacultură cu piața internă a Uniunii Europene. 2. Stimularea dezvoltării durabile și sustenabile, prin crearea unui cadru normativ, propice pentru acordarea ajutorului de stat, care constă în oferirea unor surse financiare aprobate de către Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (în continuare - AIPA) întreprinderilor eligibile din acvacultură, în scopul modernizării, creșterii rezilienței și competitivității, odată cu îmbunătățirea standardelor și a promovării practicilor noi în acvacultură.

3. Asigurarea de transparență și predictibilitate, prin stabilirea unor reguli clare privind condițiile, intensitatea și tipurile de ajutoare de stat eligibile, oricărui operator din acvacultură.

4. Încurajarea atragerii surselor financiare private și publice, necesare pentru investițiile în sectorul de acvacultură prin oferirea de scheme de sprijin atractive și conforme cu normele europene.

Totodată, este necesar de menționat faptul că proiectul hotărârii de Guvern prenotat, prevede instituirea și implementarea la nivel național a unui mecanism de intervenție pe piață, uniform și continuu, necesar pentru reglementarea procedurii de acordare a ajutoarelor de stat, de care pot beneficia sub anumite condiții clar definite, microîntreprinderile și întreprinderile mici și mijlocii din sectorul de acvacultură, care desfășoară activitatea de creștere, prelucrare sau comercializare a peștelui și produselor pescărești de acvacultură.

Acest fapt va spori gradul de compatibilitate a politicilor statului în acvacultură cu nevoile actuale ale sectorului acvaculturii, punând accent mai mare pe inovație, sustenabilitate și reziliență.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiuni alternative nu au fost identificate, întrucât în procesul de screening explicativ, derulat în data de 30 mai 2024 la Bruxelles, experții Comisiei Europene au identificat în Capitolul XIII o listă de acte din acquis-ul comunitar, la care legislația națională trebuie în mod obligatoriu de a fi aliniată până la aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană, iar Regulamentul (UE) nr. 2022/2473, este unul dintre acele acte, prevederile căruia sunt necesare de a fi preluate și implementate, în partea care se referă la instituirea unui mecanism național prin care sunt prevăzute procedurile administrative și juridice pentru acordarea ajutorului de stat în sectorul de acvacultură.

Subsecvent, la data de 2 iunie 2025, în cadrul Screening-ului bilateral dintre Republica Moldova și Comisia Uniunii Europene, experții Comisiei Uniunii Europene au reiterat poziția sa în vederea necesității alinierii legislației naționale din domeniu cu prevederile regulamentului prenotat, până la data aderării țării la Uniunea Europeană.

Prin opțiunea de „a nu face nimic” se va determina următoarele:

1. Lipsa cheltuielilor administrative, necesare pentru elaborarea și promovarea proiectului hotărârii de Guvern;

2. Lipsa unei autorități publice centrale, abilitate cu atribuții în acordarea ajutorului de stat în sectorul de acvacultură și inexistența cadrului legal necesare pentru reglementarea acestui proces.

3. Lipsa unui mecanism funcțional pentru acordarea ajutorului de stat în sectorul acvaculturii de către AIPA pentru întreprinderile implicate în activitatea de producere, procesare și comercializare a produselor pescărești de acvacultură;

4. Menținerea situației de Status-quo;

5. Creșterea probabilității prolongării în timp a aderării Republicii Moldova la UE.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul hotărârii de Guvern reglementează mecanismul de acordare a ajutorului de stat, sub anumite condiții specifice și clar definite, pentru entitățile implicate în activitatea economică din acvacultură, de către instituțiile implicate în procesul de recepționare, examinare și/sau evaluare și autorizare a dosarelor eligibile, cu aprobarea ulterioară a unei decizii de debursare a surselor de financiare, cu respectarea cadrului legal existent, astfel cum sunt AIPA, Instituția Publică Institutul Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară (în continuare - IP INCAAMV), Institutul de Zoologie, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență (în continuare - IGSU), Consiliul Concurenței și autoritatea publică centrală, în persoana Ministerului care este responsabilă de dezvoltarea sectorului de acvacultură din Republica Moldova.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea prevederilor proiectului de hotărâre a Guvernului menționat nu implică alocarea de surse financiare suplimentare din bugetul de stat, deoarece procesul de recepționare, examinare și aprobare de către AIPA a dosarelor eligibile, depuse de întreprinderile din sectorul de acvacultură, cu scopul de a primi ajutor de stat pentru inovare în sectorul acvaculturii sau condiția în care, sunt afectate în cazul pagubelor provocate de calamități naturale sau pagube provocate de animale prădătoare protejate prin lege, procedura de evaluare de către IP INCAAMV sau Institutul de Zoologie a pagubelor pretinse, inclusiv declararea în mod oficial a unui eveniment drept calamitate naturală de către IGSU, precum și procedura de examinare și autorizare a ajutorului de

stat prin adoptarea unei decizii motivate de către Consiliul Concurenței, va fi realizată din contul resurselor disponibile ale autorităților menționate, și nu impune condiționarea aprobării unor acte normative suplimentare și nu va avea impact negativ supra activității de întreprinzător. Totodată, în cadrul proiectului de hotărâre a Guvernului prenotat este stabilit că finanțarea ajutorului de stat în sectorul de acvacultură se planifică a fi realizată din contul Fondului de rezervă al Guvernului în baza Dispoziției Comisiei Situații Excepționale, instituită în temeiul art. 17, alin. (1) din Legea nr. 271/1994 cu privire la protecția civilă și conform prevederilor stabilite în art. 5, alin. (1), lit. d) și e) din Legea nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat și Fondului pentru dezvoltarea sectorului acvaculturii și organizarea pieței produselor pescărești și de acvacultură, în limita surselor financiare alocate bugetului anual aprobat pentru AIPA, în corespundere cu prevederile pct. 25-27 din Hotărârea de Guvern nr. 251/2025 cu privire la aprobarea Regulamentului privind Fondul pentru dezvoltarea sectorului acvaculturii și organizarea pieței produselor pescărești și de acvacultură, care este destinat inclusiv și pentru măsurile de inovare în domeniul acvaculturii.
4.3. Impactul asupra sectorului privat Deși Republica Moldova încă nu este membră a Uniunii Europene, dar din perspectiva obținerii statutului de țară-candidat, oferit de Consiliul European în data de 23.06.2022, reglementările Uniunii Europene devin necesare spre implementare și influențează direct activitatea sectorului de acvacultură, inclusiv activitatea organizațiilor de producători, asociațiilor organizațiilor de producători și organizațiilor interprofesionale recunoscute acvacultură. Prin urmare, în vederea alinierii legislației țării la acquis-ul UE, în partea ce ține de declararea anumitor categorii de ajutoare acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în producția, prelucrarea și comercializarea produselor pescărești și de acvacultură ca fiind compatibile cu piața internă, este necesar de stabilit cazurile și condițiile legale de a fi întrunite, necesare pentru acordarea ajutorului de stat în sectorul de acvacultură. Subsecvent, este important de subliniat faptul că odată cu aprobarea și implementarea prevederilor stabilite în proiectul hotărârii de Guvern, pentru sectorul privat va fi posibilă creșterea productivității și eficienței economice, prin sprijinirea întreprinderilor din acvacultură pentru a deveni mai eficiente și competitive prin investiții în tehnologie, modernizare și inovare. Prevederile stabilite în proiectul hotărârii de Guvern prenotat se vor aplica uniform pentru toți operatorii din sectorul acvaculturii, astfel în cât, fiind evitată orice formă de distorsionare, discriminare sau influențare a nivelului de concurență.
4.4. Impactul social Proiectul hotărârii de Guvern are un impact pozitiv indirect asupra societății și protecției sociale, datorită acordării ajutorului de stat, prin aplicarea la anumite măsuri clar definite în vederea susținerii dezvoltării sectorului de acvacultură, care va contribui la menținerea locurilor de muncă actuale și crearea locurilor de muncă noi, în mod special în zonele rurale.
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal Proiectul hotărârii de Guvern nu are nici un impact asupra datelor cu caracter personal.
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen Proiectul hotărârii de Guvern nu are impact negativ asupra echității și egalității de gen.
4.5. Impactul asupra mediului Proiectul hotărârii de Guvern nu are nici un impact negativ asupra mediului.
4.6. Alte impacturi și informații relevante Adoptarea proiectului hotărârii de Guvern va contribui la încurajarea dezvoltării durabile și competitive a sectorului de acvacultură din Republica Moldova, datorită posibilității de acordare pentru întreprinderile implicate în activitatea de acvacultură a ajutoarelor de stat în cazul pagubelor provocate de calamități naturale și animale prădătoare, protejate de legislația națională și a Uniunii Europene, și care provoacă pagube semnificative prin consumul de pește și produse pescărești de acvacultură, inclusiv prin aplicarea la diferite proiecte de inovare în domeniul acvaculturii.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE Proiectul hotărârii de Guvern privind colectarea și transmiterea de date din sectorul de acvacultură transpune parțial: Regulamentul (UE) 2022/2473 al Comisiei din 14 decembrie 2022 de declarare a anumitor categorii de ajutoare acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în producția, prelucrarea și comercializarea produselor pescărești și de acvacultură ca fiind compatibile

cu piața internă, în aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, CELEX: 32022R2473, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 327 din 21 decembrie 2022, așa cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul (UE) 2023/2603 al Comisiei din 22 noiembrie 2023 de rectificare a Regulamentului (UE) 2022/2473 de declarare a anumitor categorii de ajutoare acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în producția, prelucrarea și comercializarea produselor pescărești și de acvacultură ca fiind compatibile cu piața internă, în aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. Gradul de compatibilitate a actelor UE cu proiectul în cauză este reflectat în tabelul de concordanță elaborate în conformitate cu prevederile Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația UE aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 1171/2018.

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Necesitatea elaborării prezentului proiect de hotărâre a Guvernului este condiționată de procesul de armonizare a legislației Republicii Moldova la acquis-ul comunitar al Uniunii Europene, odată cu acordarea în data de 23 iunie 2022 a **Statutului de țară candidat** la aderarea la Uniunea Europeană de către Consiliul European, prin care Republica Moldova și-a asumat angajamentul de a transpune legislația Uniunii Europene în legislația națională.

O parte din actele legislației Uniunii Europene se referă la activitatea de pescuit și acvacultură, unul dintre care este **Regulamentul (UE) 2022/2473 al Comisiei din 14 decembrie 2022 de declarare a anumitor categorii de ajutoare acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în producția, prelucrarea și comercializarea produselor pescărești și de acvacultură ca fiind compatibile cu piața internă, în aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.**

Este necesar de menționat faptul că aceste acte din Acquis-ul comunitar, sunt considerate de Comisia Europeană relevante și direct aplicabile pentru țara noastră, și au fost incluse în lista actelor din Agenda Screening-ului explicativ, fiind discutate cu reprezentanții delegației Ministerului, în cadrul sesiunii din data de 30 mai 2024 iar ulterior, în cadrul Screening-ului bilateral dintre Republica Moldova și Comisia Uniunii Europene din data de 2 iunie 2025, și care sunt necesare spre elaborare și implementare până la data aprobării acederii Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

Totodată, prevederile actelor UE menționate, au drept obiectiv consolidarea capacităților instituționale a statului pentru obținerea și gestionarea datelor științifice veridice din activitatea de acvacultură, cu ulterioara posibilitate de monitorizare a situației curente din sectorul de acvacultură.

Subsecvent, prezentul proiect de hotărâre a Guvernului transpune parțial prevederile Regulamentului (UE) 2022/2473, în cadrul normativ național, este însoțit de Tabelul de concordanță, elaborat în conformitate cu Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația UE, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Urmare a aprobării proiectului de hotărâre a Guvernului, va institui la nivel național, cadrul normativ legal, necesar pentru crearea și implementarea unui mecanism de acordare a ajutorului de stat în sectorul de acvacultură a Republicii Moldova, în concordanță cu prevederile legislației UE.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Proiectul hotărârii de Guvern a fost elaborat în conformitate cu prevederile stabilite în Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și în scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, la data de 1 iulie 2025 pe site-ul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare și platforma <http://particip.gov.md> a fost publicat anunțul privind inițierea elaborării proiectului prenotat, link:

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-hotararii-de-guvern-pentru-aprobarea-regulamentului-cu-privire-la-ajutorul-de-stat-in-sectorul-de-acvacultura/14762>.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul hotărârii de Guvern definitivat, în conformitate cu art. 35 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, în procesul de avizare urmează a fi remis spre expertizare către Centrul de Armonizare a Legislației pentru expunerea opiniei asupra compatibilității cu legislația UE.

Ulterior, în baza avizelor recepționate de la părțile interesate și autoritățile implicate în procesul de avizare, proiectul hotărârii de Guvern menționat, va fi remis pentru a fi supus expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție și expertizei juridice de către Ministerul Justiției, în conformitate cu prevederile art. 36 și 37 din Legea 100/2017 cu privire la actele normative.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul hotărârii de Guvern prenotat este unul din actele planificate pentru anul 2025 în Planul Național de Aderare, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 306/2025 cu privire la aprobarea Programului național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029, pentru a fi încorporat în sistemul legislativ al Republicii Moldova și vizează implementarea prevederilor de la poziția 16, acțiunea 7 din Capitolul XIII - Pescuitul și acvacultura, Clusterul V: Resurse naturale, agricultură și coeziune.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Urmare adoptării proiectului hotărârii de Guvern menționat sunt stabilite și delimitate, conform atribuțiilor funcționale, responsabilitățile instituționale necesare pentru implementarea prevederilor acestuia, care vor fi asigurate în mod particular, după caz, de către următoarele entități publice: AIPA, IP INCAAMV, Institutul de Zoologie, IGSU și Consiliul Concurenței.

1. Întreprinderile care activează în domeniul acvaculturii și sunt membri a unei organizații de producători de pește și produse pescărești, asociații de organizații sau organizații interprofesionale recunoscute din sectorul de acvacultură, depun cereri la AIPA pentru primirea ajutorului de stat.

2. AIPA este autoritatea care în condițiile stabilite în proiectul menționat și a respectării altor prevederi legale în vigoare, are obligația de recepționare, examinare și aprobare a dosarelor eligibile depuse de întreprinderile din acvacultură, în vederea acordării ajutorului de stat.

3. IP INCAAMV este autoritatea responsabilă de evaluarea pagubelor provocate de calamitățile naturale în sectorul de acvacultură.

4. Institutul de Zoologie este autoritatea responsabilă de evaluarea pagubelor provocate în sectorul de acvacultură de animalele prădătoare protejate de lege.

5. IGSU este autoritatea responsabilă de a declara în mod oficial, un fenomen natural drept calamitate naturală.

6. Consiliul Concurenței este autoritatea responsabilă de autorizarea ajutorului de stat în sectorul de acvacultură, în cazul pagubelor provocate de animalele prădătoare care sunt protejate de lege și în cazul implementării măsurilor de inovare în domeniul acvaculturii.

Ministru

Ludmila CATLABUGA

/semnat electronic/